

بهائیت در ایران عصر قاجار چگونه شکل گرفت؟ / #171; از شیراز تا حیفا & #187; روایتی از بنیاد و تاریخ فرقه بابیه

شناسه خبر: ۱۳۷۳۱۹ سه شنبه ۸ اسفند ۱۴۰۲ - ۱۹:۲۰

«از شیراز تا حیفا» نقدی عالمانه و روایتی منصفانه از چگونگی شکل‌گیری فرقه بابیه و در ادامه آن پایه‌گذاری فرقه بهائیه در بستر ایران عصر قاجار در نقطه مهم قرن سیزدهم هجری و قمری و سرآغاز تحولات سیاسی و اجتماعی در جهان اسلام است.

به گزارش موج خبر، به نقل از روابط عمومی موسسه فرهنگی هنری، موعود عصر (عج)، (مراسم رونمایی از کتاب «از شیراز تا حیفا» متن تصحیح شده کتاب ارزشمند «مفتاح باب الابواب» نوشته محمد مهدی زعیم‌الدوله تبریزی با حضور اسماعیل شفیعی‌سروستانی مدیرمسئول موسسه فرهنگی هنری موعود عصر و حمیدرضا اسماعیلی پژوهشگر تاریخ معاصر در سرای خانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد.

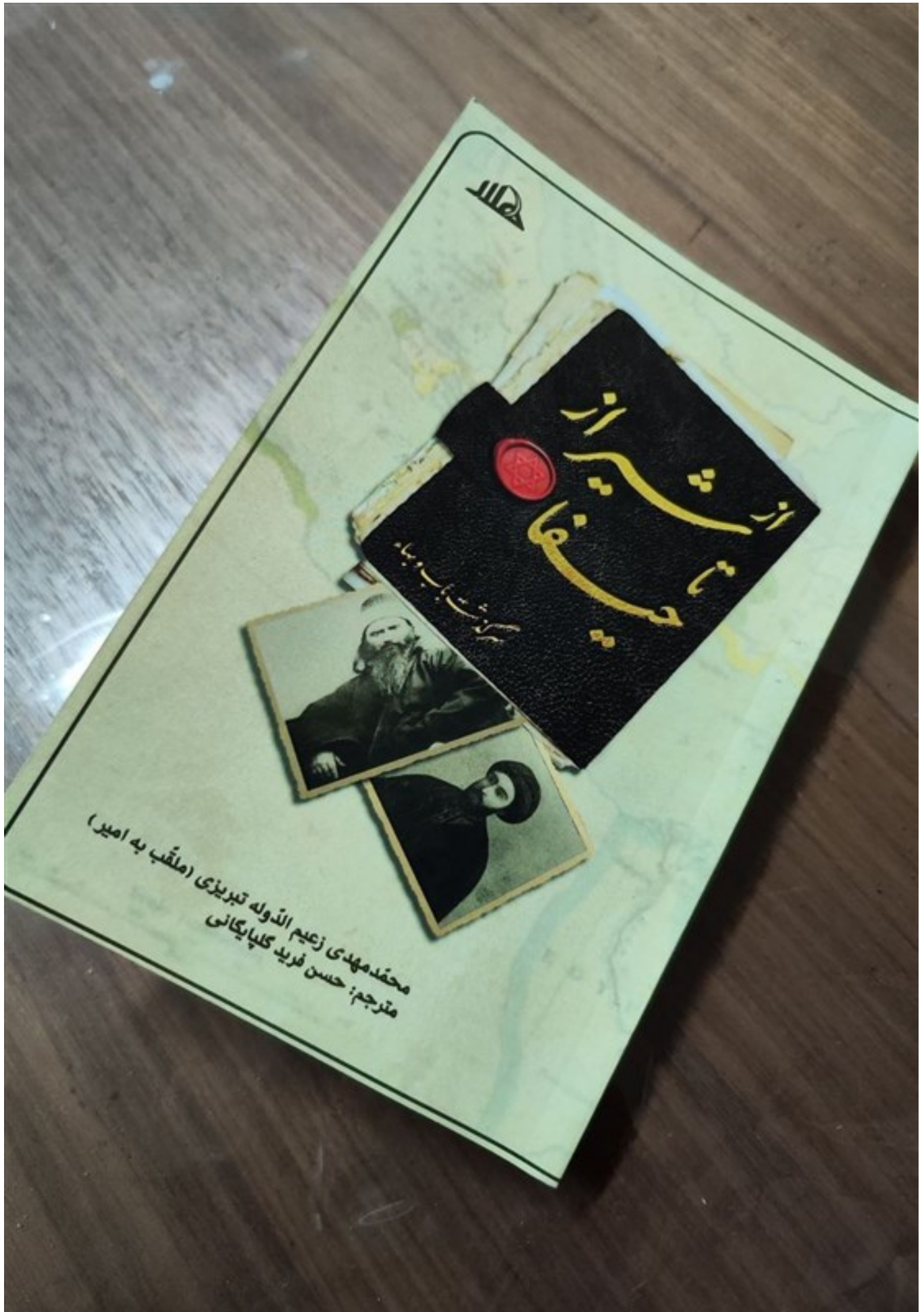
این متن درخشان نقدی عالمانه و روایتی منصفانه از چگونگی شکل‌گیری فرقه بابیه و در ادامه آن پایه‌گذاری فرقه بهائیه در بستر ایران عصر قاجار در نقطه مهم قرن سیزدهم هجری و قمری و سرآغاز تحولات سیاسی و اجتماعی در جهان اسلام است، استعمارگران برای ایجاد دو فرقه وهابیت در جزیره‌العرب در بین جمعیت اهل سنت و بهائیت در کانون جهان تشیع موجب بروز انشقاق و تفرق مذهبی در دو قطب مهم اهل سنت و شیعه موجب ابتلائات، جنبش‌ها و آشوب‌های گوناگون سیاسی و اجتماعی شد.

اسماعیل شفیعی‌سروستانی مدیرمسئول موسسه فرهنگی موعود عصر(عج) با اشاره به فرآیند فرقه‌سازی در جهان اسلام اظهار داشت: موضوع فرقه‌سازی در جهان اسلام نقش مهمی را در تفرق امت اسلام ایفا کرده است و در جهان اسلام سابقه‌ای بسیار طولانی دارد. لازم به ذکر است فرقه‌سازی همواره در حوزه تمدنی و دینی ما به صورت مستقیم و غیرمستقیم دخالت داشته است، و در بازه‌های زمانی گوناگون از صدر اسلام تاکنون با صور و دسیسه‌های گوناگون به ایجاد فرقه و سازمان پرداخته است.

ابلیس بر سازنده فرق غیر رحمانی

وی ادامه داد: از امام صادق علیه السلام نقل است: ما امتی هستیم که همواره ابلیس افرادی را میان مسلمانان نفوذ می‌دهد، که از ما نیستند و پیرو دین ما نیستند، ابلیس به آنها میدان می‌دهد و او را شهره می‌گرداند و از زبان او به بهتان و دروغی به ما می‌بندد، عصر آن دروغگو که به پایان می‌رسد، دروغگوی دیگری به شهرت می‌رسد و شبیهاتی دیگر طرح می‌کند. پس کار ابلیس ایجاد تفرقه است.

سروستانی تصریح کرد: فرقه به معنای جدا شدن و از دیگران جدا شدن است، و به جماعتی اطلاق می‌شود که بر دیگران وارد می‌شود و ایشان را از بدنه جامعه به دور می‌کند. درمعنی فرقه با مفهوم کالت روبرو هستیم، تاکنون طبق دایرةالمعارف فرقه‌ها، 2000 فرقه هم اکنون مشغول به کاراند. حدیثی نیز منسوب به حضرت ختمی مرتبت در اشاره به ورود انشعاب بیان می‌کند: یهودیان به هفتاد و یک فرقه تقسیم شدند. این حدیث به حدیث افتراق معروف است. تنها یک فرقه فرقه ناجیه است. مسیحیان به هفتاد و دو فرقه تقسیم شدند و تنها یک فرقه اصیل است. مسلمانان به هفتاد و سه فرقه تقسیم می‌شوند که تنها یک فرقه، فرقه ناجیه است.

جریان‌های فرقه سازی در جهان اسلام

بنابر نظر شفیعی سروسستانی سیر تطور فرقه‌سازی در جهان اسلام در سه بازه زمانی تعریف می‌شود، مرحله نخست جریانی داخلی، با رویکردی داخلی این مقطع از صدر اسلام آغاز و تا قرن 12 ادامه دارد، جریان دوم جریانی داخلی با رویکردی خارجی (قرن 12 و 13) که در این مقطع فرقه‌های شیخیه، بابیت، بهائیت، وهابیت شکل می‌گیرد. با مراجعه به ملل و نحل شهرستانی فرقه‌های شکل گرفته در مرحله نخست، حاصل عدول از صراط مستقیم، غفلت از مبادی و معیارها، اختلاط آموزه‌ها، تعصب خودخواهی و قدرت طلبی‌اند. اما آنچه در بازه زمانی قرن 12 و 13 رخ می‌دهد، محصول دسیسه استعمار، غفلت از مبادی و معیارها، خودفروختگی و عناد با معارف اصیل اسلامی‌اند. مرحله تاریخی سوم نیز در این بازه وجود دارد، جریان خارجی با رویکردی خارجی، محصول استراتژی جدید غرب علیه اسلام و مسلمین، غفلت مسلمین و معلمان فرهنگی، و خودباختگی.

این پژوهشگر افزود: آرام آرام این فرقه‌ها بنیاد این سرزمین را از بنیاد اصلی جدا کردند. شبهاتی را دامن زدند و ما وقتی درباره هنگامه ظهور منجی موعود می‌خوانیم، این پرسش مطرح می‌شود که آیا امام مهدی دین جدید می‌آورد؟ خیر، آنچه می‌آورد، همان سنت رسول مکرم اسلام است. اغتشاش، انشعاب و تشتت چنان وارد زندگی مسلمانان شده است که وقتی امام زمان ظهور می‌کند، مردم فکر می‌کنند دین جدیدی آورده است در حالیکه دین جدیدی نیست.

شفیعی سروسستانی در ادامه گفت: گفت‌وگو از فرقه‌ها مطلقاً جدا از منجی‌گرایی نیست. منشا اصلی صدور فرقه‌ها ابلیس است. ابلیسی که قسم خورده تا انسان را گمراه کند. عمر شیطان تا زمان ظهور ولی عصر (عج) است. چون می‌داند که در راس دین حقیقی بر صراط مستقیم حضرات معصوم نشسته‌اند، به جان مسلمین افتاد تا با گروه‌سازی و انشقاق آنها را از هم جدا کند که همین اتفاق هم افتاد. جریانی که در جهان اسلام اتفاق افتاد، جریان داخلی با رویکرد داخلی بعد از رحلت پیامبر (ص) بود. زمانی که پیکر رسول خدا هنوز بر روی زمین قرار داشت، نطفه فرقه‌سازی بسته شد.

وی افزود: جریان خلافت مسلمین از امامت حقه خارج شد و بنی‌امیه و بنی‌عباس شکل گرفت. این اولین جریان در صدر اسلام محصول عدول از صراط مستقیم بود. در غدیر و روز غدیر مظهر صراط مستقیم مولا علی(ع) بود ولی در سقیفه بنا بر عدول از صراط مستقیم رویگردانی از مبادی اولیه‌ای که خداوند، رسول خدا و سنت رسول بود بنا گذارده شد. اختلاط آموزه‌ها را باعث شدند و قدرت‌طلبی باعث شد که شاهد شکل‌گیری اولین فرقه باشیم. تا 255 یعنی آغاز میلاد امام عصر خلفای عباسی حاکم هستند و این منصب به سلاطین منتقل می‌شود. تا قرن 12 در خود فرو برد. نقطه عطف فرقه‌سازی را از قرن 12 تا 13 شاهد هستیم. با جریانی که تا امروز نفس می‌کشد، بابیت، بهائیت و وهابیت در دو نقطه مهم از جهان اسلام یعنی عربستان سعودی و ایران شکل گرفت.

مشخصات فرقه‌های قرن 12 و 13

اسماعیل شفیعی سروسنانی مشخصه‌های فرقه‌های قرن دوازدهم و سیزدهم که محصول استعماراند برشمرد و گفت: توجه عمده به بخشی از آموزه‌های اسلامی، اصرار موکد بر جدایی دین از سیاست، گرایش سیاسی به جریان‌های استعماری، تفرقه‌افکنی میان صفوف مسلمین، و شبهه افکنی در میان افکار عمومی. جریان دوم فرقه‌سازی که نقطه عطف دوم در قرن دوازدهم و سیزدهم هستند، ظاهر امر آن است که این جریان داخلی است، اما نگاهی کاملاً به بیرون است، و این جریان تا به امروز نفس می‌کشد و حیات دارد، ما در دو جغرافیای فرهنگی، یکی در جزیره‌العرب کانون اهل تسنن، و دیگری در ایران کانون تشیع، شاهد شکل‌گیری دو جریان استعماری و معطوف به خارج با هدف ایجاد شبهه و انشقاق میان مردم امت اسلامی هستیم، جریان بابیه امری است که کانونی‌ترین اصل فرهنگ تشیع یعنی مهدویت را نشانه رفته است. و این امر، درست در مقطعی که استعمار دارد، پوست می‌اندازد تبلور پیدا می‌کند، در نظر داشته باشید، این جریان همزمان با فروپاشی امپراطوری عثمانی رخ می‌دهد و هدفی جز بلعیدن جهان اسلام را ندارد.

حمیدرضا اسماعیلی پژوهشگر تاریخ معاصر با اشاره به گستردگی بهائیت اظهار داشت: مسئله بهائیت امری نیست که محاط به ظرف زمانی دوران قاجاریه و پهلوی باشد، در صورتی که این فرقه طی حیات 150 ساله خود از قامت یک فرقه چند هزار نفره خارج شده است و هم‌اکنون در قامت یک سازمان گسترده‌اند که در 180 کشور دنیا شعبه داشته و منتشرند، پژوهشگران حوزه تاریخ معاصر و بهائی پژوهی نیز بیشتر ذهنیتی معطوف به ذکر تاریخ بهائیت دارند، سازمان سیاسی بهائیت سازمانی متصل به شبکه جهانی گلوبالیست‌ها که از همان 150 سال قبل تا به امروز پیوند بسیار محکمی دارند. و در عین حال روسای فعلی بهائیت تاکید موکد دارند که ما یک سازمان ایم نه یک فرقه. یک نظم اداری محکم، قانون اساسی و انتخابات دارند.

اطلاق فرقه به بهائیت مانع از فهم درست آن می‌شود

اسماعیلی با اشاره به این موضوع که به کاربردن واژه فرقه در پیوند با بهائیت غلط است، افزود: به کار بردن واژه فرقه در خصوص بهائیت اشتباه است، چرا که دارای سازمان جهانی است، مرکز آن در شهر حیفا در اسرائیل است، سازمانی به این گستردگی نمی‌تواند محاط به واژه فرقه باقی بماند. کتاب از شیراز تا حیفا بنیاد و تاریخ فرقه بابیه و سازمان بهائیت را به خوبی شرح می‌دهد که برای درک وضعیت امروزین نسبت حال ما به سازمان بهائیت ضروری است. همین طور مرحوم آیتی نیز متنی دارند که در بیان ظرائف مربوط به بهائیت حائز نکات بسیاری مهمی است که تاکنون بی‌نظیر است ولی این متن درخشان برای علاقه‌مندان به تاریخ معاصر مهجور مانده است. دیگر آثار حسن نیکو، و مهتدی حتی از نسخه خطی به نسخه چاپی نرسیده است.

جمعیت بهائیت در ایران

وی افزود: طبق سرشماری که توسط خود بهائیان از این جمعیت انجام می شود، تعداد 3900 بهایی در ایران زندگی می کردند که بخش قابل ملاحظه‌ای از آنها نزدیک به 3700 نفر یهودی بوده‌اند. و این امر در شناخت این فرقه بسیار موثر است که اگر امروز پیوند بسیار عمیقی با فراماسونری و گلوبالیست ها دارند، ناشی از ماهیت یهودی شان است.

گفتنی است کتاب از شیراز تا حیفا چاپ انتشارات هلال وابسته به موسسه فرهنگی هنری موعود عصر است که در پنج فصل «اصول ادیان دنیا هفت است»، «سرگذشت باب و بابیت»، «شریعت و احکام بابیت»، «جریانات بعد از باب تا ظهور بهاء»، «قطعاتی از گفته های بهاء(احکام و خطابه ها)» بهمن ماه امسال روانه بازار کتاب شد.

انتهای پیام/

انتهای پیام/